

Cimlela

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

TARTALOMJEGYZÉK:

Piroska. Címkép	273
Rémkirály. Költemény	274
Gólya, gólya, gilice... Elbeszélés. Irta: Szondy György	274
Lelkem-Szotty. Mese. Irta és rajzolta: Gulyás K.	277
Mikes haza vágyik. Vers. Irta: Kacsó Sándor.	279
Kis olvasóink	279
Tamás érdeklődik. Beszélgetés	280
Tanító néni nevenapjára. Vers. Irta: Mari néni	281
Születésnap i uzsonna. (Osztián Ilikének). Irta: Elek nagyapó.	282
Akadás vára. Népmonda. Irta: dr. I. Dienes Jenő	282
Hazug Péter bácsi	284
Fejtörő	285
A pesti fiu. Irta: Dánielné Lengyel Laura.	286
Elek nagyapó üzeni	272
Szökés a teknőben. Két kicsapott diák kalandjai a Tiszán. Irta: Kertész Mihály	(Mellékleten)



Cimbora

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: Benedek Elek



PIROSKA.

Rémkirály.

Johann Wolfgang von Goethe költeménye.

— Magyar földre átültette Tompa László. —

Ily későn, éjnek, szélnek ki vág?
Lovon egy apa viszi fiát;
Karján gondozza, melengeti,
Ne ártson szél és hideg neki.

„Fiam, mért rejtet arcodat, mi bánt?”
„Apám, nem látod a rémkirályt?
Nézd, koronája meg farka van — “
„Csupán egy ködsáv az, fiam.”

„Te kedves, jó fiucska, jer!
Meglásd, beh szépen játszunk mi el;
Virággal himes felénk a rét;
Aranyruhád lesz anyámnál elég.”

„Apám, óh apám, hát most se hallanád,
A rémkirály halk, csábító szavát?”
„Fiam, nyugodj meg, fiam, ne félj!
Holt lombot zörget, sodor a szél.”

„Fiacskám, drágám, jöss-e tehát?
Lánykáim gondja nagy lesz tereád;
Ők lejtik az éjl körtáncot elől,
Álomba dalolgat, becézget e kör.”

„Apám, óh apám, az árnyas domb iránt
Nem látod a sok királyleányt?”
„Fiam, nyugodj meg, s látni fogod,
Csak szürke vén fűzfák hajlongnak ott.”

„Szeretlek, óhajtlak, szépséged elragad;
S elviszlek erővel, ha nem jössz magad.”
„Apám, óh apám, most hozzám ért, de fáj!
Óh bántott engem a rémkirály!”

Az apa borzad, ösztönzi lovát;
Nyögő fiát oly féltőn fonja át,
Hazáig gond közt megkésve ér.
Karján a gyermek immár nem él.

Gólya, gólya, gilice . . .

— Irta: Szondy György. —

Városi gyerek csak a képeskönyvekből ismeri. Legfeljebb talán az állatkertből. A nagy, cifra házak között nem a gólya hirdeti a tavaszt. Ott még a fák is később ébrednek téli álmukból. Jó melegen tűz már a napsugár, mire eszükbe jut, hogy: Nini! Nem zörögnek már az ablakok a konfliskocsikon! Rövid kabátban járnak már az emberek! Nagy, szálldosó, színes gömböket árulnak az utcasarkokon! Itt a tavasz, ébredjünk!

Bizony, a városi ember csak a naptárból, meg a hőmérőtől tudja meg, hogy vége a télnek.

Odakünn a falvakban, a zöld buzatáblák között villogó fehér tanyák körül más hírnökei vannak a tavasznak.

Március végén kivirul az utsaléi árkok, a lapos vizöntések tája. Sárga virágok ütök ki itt is, ott is a fejüket. Fényes, kemény szíromleveleik hozzák az első postát. Azt jelentik a tanyai embernek:

— Én már megjöttem: tudod-e, ki vagyok?
Én vagyok a tavasz fullajtárja, gólyák hirdetője.
Én vagyok a gólyahir!

Es a tanyai ember tudja, hogy a szép, sárga virágok nem hazudnak. Alig borítják be aranyos szőnyegükkel a vizek mentét, alig lehel végig a rónán az első, félénk tavaszi szellő, csak felhangzik egy napon a kemény tetejéről a rég hallott, kedves üdvözlég:

— Kelep, kelep, kelep, kelep!

Gólyáék vigan csattogtatják a csőrüket odafenn. Mintha azt mondanák:

— Hál Istennek, csakhogy itthon vagyunk!
De jó is itthon!

Azzal hozzákezdenek a nagytakarításhoz. Téaló alaposan összedibolta a fészüket. Napokig tart, míg rendbe hozzák, pedig ugyancsak sietnek vele. Sürgetős dolog ez: mert alig szokják meg a régi otthont újra, mire virágba borulnak a ház mögött, a kertben az orgonabokrok, egy napon csak arra ébrednek, hogy: Uramfia, hatan vagyunk már! Négy fiatal, hosszú csőr tátogat nagy éhesen a fészekben. No hiszen, van most dolga Gólyapapának, Gólyamamának, míg elcsitítják kigyóval, békával örökké enni kérő csemetéiket. De van is látszatja iparkodásuknak. Julius végén nagy merészen sétálgatnak már a gólyafiak a fészekben. Néha már a szárnyuk is megmeglíbben — és egyszer csak kihuppannak a fészkekből a háztető gerincére. Röpülnek már.

Igaz, hogy nem valami jelesen. Gólyapapa, Gólyamama ott van az oldaluknál, vezetgeti, tanítja őket folyton. Most kezdődik csak a nehéz sor a gólyafiak életében. Keserves, fárasztó iskola az, amelyikben Gólyapapa és élete párja tanítják a repülés művészetét. Hajnaltól alkonyatig tart az előadás, pihenés nélkül. Fölrepülni, kanyarodni, földre csapni, kitartó, hosszú utakat berepülni, közbe vadászatni sáskára, békára, vízikigyóra. Megtanulni, mi ennivaló, mi nem; melyik állat, melyik ember ellenség? Hogyan kell azok elől kerekét oldani?

És mindent jól, igen-igen jól meg kell tanulniok, mert ebben az iskolában hamar megbűnhődik a rossz tanuló. Még pedig nem holmi tintalevessel, papirgaluskával; az életével lakol az a gólyafióka, amelyik nem igyekszik a „tan-tárgyakat megtanulni.

Mert nagyon nehéz, igen nagy feladat vár minden kis gólyára, alig hogy röpködni megtanult. Csak gondoljuk el: még nincsen négy hónapos, már indulnia kell hosszú-hosszu utra, hegyeken, tengereken túl! Itt bizony nem segít rajta senki. Ha nem tud jól röpködni, ha nem edzette meg a szárnyait, lezuhan nyomorultan a tenger habjai közé. Elpusztul, megfullad, soha viszont nem látja szép hazánkat.

Még javában tart a kánikula, a rekkenő melegben csalfa délibáb-tenger hullámszik a láthatár szélén, mikor gólyák már utrakészülődnek. Gyülekeznek, tanácskoznak, nagy röpködégyakorlatokon edzik magukat a veszedelmes utra. Mire elkövetkezik az az idő, hogy gazd'uram palatáblát, irkát, könyvet nyom a gyerekek kezébe és elballag velük az iskolába, egyre ritkább vendégek lesznek gólyák az öreg fészekben. Egy hűvös szeptemberi reggelen aztán végleg búcsút vesznek. Kora hajnalban, amikor még alig-alig pirkad a keleti ég rózsaszíne, szárnyra kél az egész környék gólyasága. Csavarogva, csigavonalban huznak magasra, magasra... már alig-alig látják őket... Most elfordulnak, még felvillan egyik-másik a hajnali napsugárban, aztán elnyeli őket a távolság kék levegője.

Volt, — nincs. Megint üres a fészkek a képmény tetején.

Reggel, amikor szántani ballag az eke után, szomorúan mondja a falusi ember:

— Itt az ősz, elmentek a gólyák!

Aztán néz, néz soká, arra dél felé, amerre vonulni szoktak. Sajnálja őket. Sajnálja a szép nyarat, ami elmúlt. Sajnálja önmagát, hogy megint öregebb lett egy nyárral és ki tudja, megéri-e a következőt?

De csak kevés embernek ölik eszébe, hogy meg kérdezze: ugyan, miért is mentek el a gólyák? Még talán ki is nevetnék érte. Hiszen már az első osztályos kis gyerek is tudja, hogy azért, mert télen befagynak a vizek, elbuvik az iszapba a kigyó, béka. Megdermed, elpusztul a mezők sok apró, hosszulábu hegedűse: szöcske, sáska. Azt is tudja mindenki, hogy miért jönnek vissza, mihelyt kinyílt az idő, messze, meleg vidékek örökös tavaszából, ahol pedig terített asztaluk van télen-nyáron. Visszavágnak, mondják az emberek. Visszahozza őket ragaszkodásuk a szülőföldhöz. Szinte majd hogy azt nem gondoljuk: vissza hozza őket a hazaszeretet. Mintha ők épen úgy tudnák, hogy „a nagy világon e kívül nincsen számukra hely.”

Mintha a gólyák is épen úgy éreznének és gondolkoznának, mint mi, emberek.

Hiszen bizonyos, hogy a gólya igen okos madár. A fogságban még okosabbá válik, mint

odakünn a szabadban. Sok mindent megtanul, megjegyyez magának. De már azt mégis furcsa elgondolni, hogy gólyák csupa hazaszeretetből röpkölik át minden évben kétszer a tengert! Hát még az a tömördek egyéb vándormadár, amelyik velük együtt kél utra! Soknak még fészke sincs, soha. Ott van a kakuk: más madarak fészkében kél ki, ő maga nem épít hajlékot, ha felnő. Csak úgy csatangol szerte a hazában, cigánymódra. Hát ez miért jó vissza mégis?

Még egyéb is volt, ami feltűnt azoknak az embereknek, akik szerettek mindent alaposan kifürkészni. Észrevették, hogy ősszel, amikor odakünn megindul a nagy vándorlás, valami csodálatos izgalom fogja el a fogságban tartott vándormadarakat is. Szárnyaikat csapkodják, menni, utazni szeretnének ők is. Pedig nekik nem kell félniük a tél hidegétől, az éhenhalástól, ami elől jobb hazába menekül a többi. Ha ez volna az oka az őszi vándorlatnak, akkor a fogságban tartott madaraknak észre sem kellene venniük, hogy most odakünn, szabadon élő társaik hosszú, veszélyes utra készülődnek.

Igy morfondéroztak a tudósok és megpróbálták a madarak költözését ők megmagyarázni. Másképp, okosabban, mint ahogy az egyszerű, falusi ember magyarázza. Ki így, ki úgy. Mindenki kigondolt valami szépet, amire aztán azt mondta: így kell lennie, másképpen nem is lehet.

Sok haszon bizony nem kélt ezekből az okoskodásokból. Senki sem tudta most már, melyik tudós van hát igaza voltaképpen? Mert megbizonyítani egyik sem tudta az állítását.

Végre egy magyar ember mondta ki az első okos szót. A legnagyobb magyar tudósok közül való volt ez az okosszavu ember: Herman Ottó. Pár éve már, hogy virágok fakadnak a sirján.

Azt mondta: Mit is akarunk mi? Megmagyarázni, hogy miért költöznek el ősszel a madarak? De hiszen ezt nem tudhatjuk addig, míg meg nem láttuk, hogy mikor mennek, hová mennek: Mit csinálnak az új hazában? Mikor jönnek vissza, milyen országokon visz át az útjuk? Milyen magasan, milyen gyorsan röpkönnék? Sok ilyen kérdés van, amire felelni kell előbb, hogy választ adhassunk a legelső kérdésre. Ne is okoskodjunk hát, hanem menjünk ki a szabadba és figyeljük meg a madarakat. Ők majd válaszolnak a kérdéseinkre, csak okosan kérdezzünk. Hiszen most még azt sem tudjuk bizonyosan, hová megy el a gólya a háztetőnkéről? Hogy tudhassuk akkor, miért jó vissza?

Ez ugyan egyszerű dolog volt, valóságos Kolumbusz tojása. Persze, hogy csakis így lehet megtalálni az igazi okot, amin hiába törték a fejüket a tudósok odabenn a szobában.

Herman Ottó aztán azt is megmutatta, hogy mimódon kell a madarak vonulását megfigyelni. Egy ember ereje kevés volna erre. Az nem szaladhat a madarak után hetedhét országon keresztül. Sok-sok ember munkája, figyelése fölöslegessé is teszi ezt. Ha minden faluban van valaki,

aki ősszel-tavasszal föliroгатja, melyik madár mikor ment el, mikor jött meg? Szép idő volt-e akkor, vagy csunya? Milyen szél fújt? Merről jöttek, merre mentek a madarak? Akkor ezt a sok-sok szem látta dolgot csak össze kell valakinek gyűjteni, az aztán úgy látja maga előtt a madarak vonulását, mintha csak ő is velük utazott volna.

Ehez a megfigyeléshez pedig nem kellene tudós emberek. Csak olyanok, akik sokat és szívesen járják az erdőt-mezőt. Falusi tanítók, papok. Földművesek. Főleg pedig az erdészek. Ezek beküldik a jelentés arról, amit láttak, a Madártani Központnak. Itt már aztán tudósok olvassák el, ki mit látott? Ők mondják meg, mindezekből mi a tanulság?

Herman Ottó mintájára figyelik meg azóta a németek is a madarak életét. Nekik még külön megfigyelő-állomásaik is vannak.

Egy dán tudós aztán kiokoskodta azt is, hogy miképpen lehetne megtudni, hol vannak a mi madaraink télen, milyen uton jutnak oda?

Vékony alumínium-gyűrűt erősített a madárfiókák lábára, mielőtt kirepültek a fészekből. Az alumínium-gyűrűn egy szám van, meg a megfigyelő-állomás neve, amelyik a madarat megjelölte. A magyar madarakén pld. Budapest. A számot elkönyvelik egy nagy könyvben, ahová beírják milyen madár viseli ezt a számú gyűrűt, ki, mikor és hol jelölte meg?

Ősszel természetesen az ilyen gyűrűs-madár is utrakél. Lehet, hogy utközben elpusztul, vagy lelövik. A lábán megtalálják a gyűrűt. Tanult ember tudja már, mit kell vele tennie: becsomagolja, elküldi a postán abba a városba, amelynek nevét a gyűrűn olvasta. Megírja, hol lőtte le a madarat. Odahaza pedig, amikor a gyűrű megérkezik, megnézik a nagy könyvben, honnan indult evvel a gyűrűvel a madár?

Persze, nagyon sok madár lábára kell gyűrűt huzni, mert csak kevés kerül vissza belőlük. Nem minden madarat lőnek le s nem mindenütt vannak tanult emberek. Kivált arra, ahová a mi gólyáink járnak telelni: Afrikában. Ott a sok néger bizony nem küldi vissza a gyűrűt, ha megtalálja is valamelyik gólya lábán. Inkább belehuzza a saját orrába.

Azért mégis hazakerült már elég, hozzánk is, a németekhez is. Ezekből, meg a sok-sok megfigyelő jelentéseiből pedig nagyon érdekes dolgokat tudtunk meg.

Most már egészen bizonyosan megmondhatjuk, hogy azok a gólyák, amelyek azon a kora-szeptemberi hajnalon utnak indultak valahonnan az Alföldről, estére már az Erdélyi havasokban vacsoráznak. Ott vezet el a gólyák fő utvonala. Nem csak a mieink utaznak arra, a német, a dán gólyák is itt találkoznak össze magyar testvéreikkel. Sokszor talán együtt is utaznak tovább. Ők bizonyára nem haragszanak úgy egymásra, mint az emberek. Nagy tömegek gyűlnek össze minden évben az erdélyi szoro-

sokban. Ha jó idő jár, sok a béka, sáska, elvadászgatnak itt egy pár napig a vándorok. Aztán hajrá! Tovább! Keresztül Bulgárián, Törökország felé, ahol ugyancsak jól megy dolguk a gólyáknak: a törökök szent madárnak tisztelik, jaj annak, aki a gólyát bántja. Elhuznak Konstantinápoly fölé, át a bűbajos Aranyszarvon, Kis-Ázsiába. A Libanon cédrusait is látják a magasból, Jeruzsálem kupoláit, Szíria homokos partjait, míg a Szuezi-csatornán is átröpülve, megérkeznek Egyiptomba. Itt már félig-meddig le is telepednek. Elszóródnak szerte a Nilus mentén, kisebb-nagyobb csapatokban; néha egy pár előkelő, kopaszfejű marabu-rokon meghívja őket sáska-vadászatra saját uri jószágain. Sokáig azért nem maradnak egy helyben; „akármilyen kedves vendég, három napig untig elég” – amint fogytán van a szíves látás, megindulnak újabb látogatásra. Sokszor egész Afrikát végigutazzák, le a legdélibb csucsáig, Fokvárosig. A németek onnan is kaptak vissza gyűrűket.

De nemcsak gólyáék útját ismerjük ilyen pontosan. Igen sok vándormadarról tudjuk, hogy körülbelül milyen uton jár? A németek még azt is észrevették, hogy nem minden német gólya utazik erre mifelénk. Nyugati Németországból Spanyolország felé indulnak a gólyák és a Földközi tengert átröpülik. Pedig a tengert lehetőleg kerülik a vándormadarak. Inkább körülkerülik a part mentén, mint a mi gólyáink. No, nem is csoda; ott aztán nincs hová leszállni, ha vihar vagy eső éri őket utól. Legfeljebb a hajókra. Ködös, esős időben sokszor elborítja a hajókat a tömérdek kifáradt utas: fecskék, rigók, bankák. Néha még fürjek is.

Azt is tudjuk, hogy némelyik madár más uton megy, más uton jön. Észak-Amerikában ismernek egy madarat, a pettyes lilét, amelyik valóságos körutat tesz Észak-Amerikából Dél-Amerikába és vissza. De olyan kis körutat, hogy a két legtávolabbi pontja 11000 km.-re van egymástól.

Ismerjük mindenkinek az érkezését, meg az indulási napját, megfigyelték, melyik madár milyen magasan, milyen sebesen repül? Gólyáék elég szédítő magasra szoktak felkapaszkodni; 1000–2000 m.-re is néha, sőt van német tudós, aki azt állítja, hogy 6000 m. magasban látta őket. A sebességük is ugyan messze elhagyja a gyorsvonatot, pedig még akkora sincs, mint a varjaké. Hát még a postagalamb hogy szárnyalhat! Az 37 métert tesz meg másodpercenként!

Azt is megállapították, hogy mégis csak lehet hinni néha a falusi emberek beszédjének is. Ők már régen állították, hogy ugyanaz a gólya jó vissza hozzájuk évről-évre. A gyűrű-jelölés segítségével ezt most a tudósok is beigazolták.

De ez csak egy újabb fogas kérdést jelentett a többiek mellé.

Mert egyelőre azokra sem tudunk válaszolni.

A két, nagy kérdésre: miért mennek el és

miért jönnek vissza a madarak? Csak találgatnak, tapogatódnak a tudósok.

Azt mondják: öröklött sajátsága ez némely madárnak; olyan sajátsága, mint a macskának az egérfogás, a méheknek a mézgyűjtés. Így csinálták a szülők, meg azoknak a szülői is, messze-messze ősidőig. A szokásból törvény lett, ennek a rabjai a vándormadarak.

Arra is megpróbálnak feleletet adni, hogy azok az ősmadarak miért szoktak hozzá a költözéshez? Volt a Föld életében egy korszak, amikor óriási jég tömegek borították be egész Észak- és Közép-Európát. Amikor olyanforma világ volt Németországban, mint ma Grönlandban. Régen, nagyon régen, sok-sok ezer év előtt volt ez, amikor még nem tudott másból eszközt gyártani az ember, csak kőből. Ebben az időben az Európában élő madarak kénytelenek voltak elmenekülni a hideg elől. Nyár akkor is volt azért, mint ahogy Grönlandban is van. Erre a rövid nyárra visszajöttek a régi hazájukba ismét. Itt költöttek, itt nevelték fel fiókaikat. Ma sem költenek utódaik másutt, csak itt, az igazi, ősi hazában, a szülőföldön. Ott lenn, a délvídeken, nem épít fészket, nem költ egyikük sem.

Ezeknek a jégkorszakbeli szülőknek öröksége tehát Gólyáék meg a többi, hozzájuk hasonló vándoroknak merész utazása. Sokat persze ez a magyarázat sem mond, hiszen maguk a tudósok is elismerik, hogy erre a kérdésre nem tudnak még megfelelni.

De nem tudják megmagyarázni azt sem, hogy miképpen talál haza minden madár a szülőföldjére? Miképpen találja meg az utat, innen a meleg Délvidék felé? Sok fiatal madarat az öregek vezetnek, de majdnem ugyanannyi van, amelyeknél a fiatalok külön, az öregek előtt vagy után indulnak el. Egyedül utaznak és nem tévednek el mégsem! A látás sem igazíthatja őket utba; igen sokan haladnak fekete éjszakában, sűrű, nehéz ködben – és mégis nyilegyenesen a régi otthon felé.

Hosszu, kitartó munkára, sok buzgó megfigyelésre van még szükség, hogy véglegesen megfelelhessünk ezekre a kérdésekre. Hogy ne legyen annyi megfejtethetetlennek látszó rejtély abban a csattogásban, amellyel, hosszú utjáról visszatérve, a kemény tetejéről üdvözl bennünket Gólya-papa, Gólya-mama: Kelep! Kelep!

A CIMBORA ez évben megjelent 1-ső száma már teljesen elfogyott. Miután olvasóink és új előfizetőink közül többen fordultak a kiadóhivatalhoz az 1-ső szám megküldése végett, ez úton hozzuk szíves tudomásukra, hogy csakis a többi lappéldányok állnak még rendelkezésre, de 1-ső számmal senkinek sem szolgálhatunk.



Lelkem—Szotty.

Írta és rajzolta:
Gulyás Károly.

Hol vette magát, hol nem, de egyszer valahol, valamikor volt egy fiú, akit csak úgy szolítottak mindig: Lelkem-Szotty. Ott élt ez a kis Lelkem-Szotty egy rengeteg nagy erdőben. Egy csalános, földiszederes, bogáncsos, számócabokros helyen volt a háza, ahova mindenfelől odaragyogott a mezei virágok szeme, mert ezek ügyeltek Lelkem-Szottyra, meg öreg szüleire. Nem is ment ő soha messze el a háztól, helyébe jártak barátkozni a kaszás pókok, szép aranyos pillangók, tarka szajkók, kelempájsz mókusok, osztán még egy csepp kis piri mókus úgy hozzászokott, hogy csak telepedett fel a vállára Lelkem-Szottynak. Ez a kis etyepetye mókus volt a legjobb barátja akkor is Lelkem-Szottynak, ha eltévedt az erdőben. Bezzeg a mókus tudta a járást, fel a nagy fa tetejébe, le az ágak közt, egyszeribe megtalálta az utat, amelyiken hazajuthattak.

Hát egyszer, hogy, hogy nem, mégis eltévedtek, addig mentek, mendégéltek, hogy haza se találtak többet.

Már nem tudtak, mit csinálni, összeültek siránkozni. Hiába dörzsölgette édes borzi pofikáját a kis bolond mókus szegény Lelkem-Szottyhoz, csak sirt biz' ő keservesen.

Ahogy így sirdogálnak, ott terem egy icurka-picurka kis ember, földig érő nagy lompos szakállal és elkezd vigasztalni őket.

Se Lelkem-Szotty, se mókuspajtása nem láttak még ilyen csudát, szörnyen elálmélkodtak rajta és úgy elhittek neki mindent azosmódulag, ahogy mondta.

Mit mondott, mit nem ez a kis huncfut törpe, elég az belé, hogy megindultak hárman szépen még beljebb az erdőbe.

Egyszer csak megérkeznek egy nagy, hatalmas vár alá, ereszt alatt ablaka, azt se tudták, ki lakik benne, ki nem, de itt legalább megtudta Lelkem-Szotty is, meg a kunkorgós farku mókus is a törpe nevét. Annyit mondott csak hogy: „Nekérddki” és máris csikorogva nyílt a vár ajtaja, osztán ahogy beléptek, nagy robajjal csukódott be utánok megint!

A kis mókus bizony még nyugtalanabban nézett körül, mint Lelkem-Szotty, de ahogyan össze is néztek, széjjel is láttak, semmiképpen sem bátorodtak neki.

Biztatta pedig szörnyen őket az icurka-

picurka törpe, kerüljenek csak beljebb, ott van a jó világ, tejjel, mézzel folyik minden és soha vissza nem térnek innen szederindás, iszalagos árnyaserdős lakásukba, olyan jól fogják magukat találni.

De már ezt Lelkem-Szotty sem hitte, nem-hogy a mókuska. Pedig igazán nagy lett volna a becsülete mindakettőjüknek, mert tej volt annyi mindenfelé, hogy akármilyen nyalomszopi macska belébetegedett volna a nyalakodásba, ha nekifog a tejfolyó ivásának, Lelkem-Szotty meg annyi mézet ehetett volna, hogy menten kihasad a bőre, dehát a hazajutás járt mégis csak az eszökbe. Csak egyre méregette okos kis szemével a mókus a falakat, de nem volt ott mibe kapaszkodnia sehol, olyan sima volt, na meg kis barátját hogy is hagyta volna cserbe itt a fal tövibe.

Egyszer csak elékerül a ház gazdája. Éppen olyan szemígszörös, lompos szakállas törpe, mint aki idevezette őket, osztán rájokreccsent: bementek rögtön a magtárba, falra borsót hányni, de a mókus kívül marad, délig se látjátok egymást!

Nagyon nekibusulta magát Lelkem-Szotty, de hát a paracsnak engedni kellett. Gondolta magába, hátha az a drága kis okos mókus kitalál addig valamit, amíg ő odabenn hánnya a borsót a falra.

Megcsókolták egymást, a mókus bajusza meg is bizsergette a Lelkem-Szotty száját, osztán nagy búsulva neki fogott Lelkem-Szotty a munkának. A törpe meg ott őrizte a szeges



korbáccsal őket. Hánnya a borsót a falra egy nagy szórólappal, hánnya, hánnya, csak lepergett róla, vissza a falról. Mellette meg mások

vizet mertek rostán, cseberből vederbe, háta megett megint szunyogot szűrtek, szunyogvért csapoltak. De sirtak, de rittak mindnyájan, sirtak a szunyogok, sirtak, akik idejutottak mindnyájan, olyan szörnyű nagy munkában voltak.

Délre csak abbahagyták a munkát és akkor ebédelni mentek. Ennivaló volt igaz mindenféle, csak maga léféle volt hétféle, encsenbencs, espékes meg mindeféle jó! De mégis a legjobb volt az, hogy a mókuska odatelepedt a Lelkem-Szotty vállára és hogy senki meg ne hallja, odasugta neki: ne félj édes gazdám, kijutunk mi ebből a kalickából, csak énrám hallgass.

Nosza, szót fogadott Lelkem-Szotty és már délután jobb kedvvel hánnya a borsót a falra.

Ahogy esteledett, vége lett a napi munkának, újra együtt volt Lelkem-Szotty mókuskájával. Ekkor osztán kifőzték a tervet, hogy holnap reggel, akár virrad, akár nem, de hajnalhasadásra odahaza lesznek.

A drága kis okos mókus megtudta az egyik beteg törpétől: mit kell mondani, hogy kirepüljön ebből a várból. Nem is mondhatom, mi volt ez a varázsige, csak úgy tudom, hogy mikor osztán a munkafelügyelő reggel behozta az új zsákot Lelkem-Szottnak, amit a falra szórjon, hirtelen rávágta Lelkem-Szotty hogy: Átalvetős zsákocská, akad fel a hátamra!

Hát, ha hiszitek, ha nem, igaz, hogy nem igaz, de egybe a hátán termett Lelkem-Szotty-nak a zsák, egyik fele elől, a másik hátul, mint az átalvető, a hegyibe a mókus, osztán egyszerre csak: hipp, hopp, ott legyek, ahol akarok, — felrepültek, messzeszálltak, ott szárnyaltak a fal tetején is túl és addig-meddig vitették magokat szelek szárnyán, míg haza nem értek a nagy zsák borsóval.

Még ez volt osztán a másik öröm odahaza. Sem nem szántottak, sem nem vetettek többet Lelkem-Szottyék. Ha elunták, újra kezdték, de a sok jó borsót addig s addig ették, míg csak meg nem hóttak. Persze, hogy mindből a mókusnak is adtak.



A CIMBORA előfizetési ára
Csehszlovákia területén egész évre
40, félévre 20 cseh Korona.

Mikes haza vágyik.

— Irta: Kacsó Sándor. —

A nagy fejedelem halála után Mikes Kele-
ment elfogta a honvágy. Nem volt már oka
tovább Törökországban maradni, haza is ment
volna szívesen, de mert édes anyja kérésére
sem hajlott a bécsi udvar, ott kellett maradnia.
Még egyszer látta Erdélyt távolról, a moldovai
dombokról, amikor a fejedelem nagyobbik fia
török segítséggel akarta felszabadítani Erdélyt.
A sereg csak Moldováig jutott, a felszabadítás-
ból semmi sem lett, de Mikes még egyszer meg-
láthatta szülőföldje hegyeit a ködön keresztül.
Azután visszamentek Rodostóba s a száműzetés-
ben végezte életét. — Erről szól ez a vers.

Látom, újra látom
Ismerős tájékom,
Este, naplementkor
Őriás árnyékom
Még reám vetődik.
Oh a lelkem úgy vonz,
Drága Erdélyország,
Csak még egyszer, egyszer
Visszatérni hozzád
Kies, bérrel tájékom!

„Erdély köpönyegje”
Hőfehér gombokkal,
Kijöttem alólad
Sötét búval, gonddal
Élni le életem.
Be közel vagy hozzám!
S mégis milyen messze!
Hej! Ha egyszer, egyszer
Ünnepnapom lenne
Hozzád visszatérni.

Ittam forrásidnak
Keserű vízből;
Haj, mert keserű volt
A keserűségtől,
Mely kinozza lelkem.
Ott van Zágon, ott van,
Ott a bércek alján,
Édes azülfalum
A kis patak partján
És én számkivetve.

Fel-felzúg a török
Tábor mormogása.
Idegen vítécek
Idegen világa.
Oly nehéz itt élni!
S mégis, mégis itt kell
Letölteni életem
Távol szép hazámtól
Reménytelenségben
Álmodozva élni.

Menjünk, menjünk innen,
Ne lássam hazámat,
Haj, mert akkor, akkor
Százszoros a bánat,
Mely szaggatja lelkem.
Jobb ott messze lenni!
Onnan álmodozva
Vissza-visszaszállni
Zágonba, Zágonba
Csak úgy képzeletben.

Tudom én már régen
S megnyugodtam benne:
Itt fogok meghalni
Távol végtelenbe
Gyönyörű hazámtól.
Még egy sírhelyecske
Még csak az se juthat,
Ahol haló porom
Édesdeden nyughat,
Nagy Magyarországból.

Isten veled, Zágon,
Örökre, örökre!
Megyek már, megyek már
Keserű egy földre:
Vissza Rodostóba.
Isten veled, Erdély,
S ti hőföldje tájak!
Édes szülőföldem,
Utoljára látlak,
Utoljára látlak.

Kis olvasóink!

Ti számos kéréssel, levéllel fordultok a kiadó-
hivatalhoz és a kiadóhivatal minden leveletekre pon-
tosan válaszol, minden kérésedet gyorsan elintézi.
Most — kivételesen — a kiadóhivatal kér tőletek
valamit. Mi hetenként megörvendeztetünk titeket egy
tartalmas és szép ujsággal, a Cimborával. Nektek
fogalmatok sincs arról, hogy mennyi költségbe és
fáradtságba kerül e lapnak előállítás. Minél több
előfizetőre van tehát szükségünk, mert csak így
tudunk nektek igazán szép és tartalmas lapot adni.
Épen ezért lapunkat Csehszlovákiában is el akarjuk
terjeszteni. Ebben az ügyben kérjük a ti támoga-
tástokat, mely abban állana, hogy **írjátok meg
a kiadóhivatalnak** (Satmar, Str. Cuza Voda
4) **a Csehszlovákiában lakó s veletek
egykoru kis cimboráitok pontos címét,**
hogy ezeknek a Cimborából mutatványszámokat
küldhessünk s így megismertetve és megkedveltetve
velük e lapot, szintén előfizetőink közé lépjenek. Ha
sok-sok csehszlovákiai kis cimborátokat sikerül meg-
nyernünk, — annak ti fogjátok hasznát látni, mert
akkor még szebb, még tartalmasabb lesz a ti
hetilapotok, a Cimborá. **A Kiadóhivatal.**

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a kigyókról.)

Tamás: Egy gyönyörű szobrot láttam a könyvedben, apus. Kigyók csavarnak körül egy idősebb embert és két ifjut. Ugy látszik, nem tudnak menekülni a halálos gyűrűből. Mikor nézegettem a képet, úgy szerettem volna segíteni, hogy szabaduljanak. Nem ismerem a történetüket, nem beszélnél el, minő sors várt rájuk?

Apa: Szinte csudálkozom, hogy nem ismered ezt a híres mondát, hiszen te annyi mindent összeolvasgattál. Az apának és két fiának szomorú története a trójai háborúval függ össze. Amikor a görögök nem tudták Trója városát elfoglalni, cselhez folyamodtak. Egy óriási falovat építettek s benne rejtőztek el a legkiválóbb vitézek.

Tamás: A falóról szóló mondát ismerem. A görögöknek az volt a céljuk, hogy a trójaiakkal bevessék a falovat a városba. Éjjel aztán kijöttek a lóból, kinyitották a kapukat, beengedték a városba társaikat. Így pusztult el Trója, így veszett el a trójai király családjának legnagyobb részével együtt.

Apa: Ezt ismered, fiam. De nem tudod azt, hogy a trójaiak nem azonnal húzták be a falovat a városba. Előbb tanakodva körülállották. Ekkor egy görög foglyot hoztak elő a trójai pásztorok, aki félrevezette a trójai királyt népével együtt. Elhitette velük, hogy a görögök végleg elhajóztak és ezt az ajándékot az egyik isten tiszteletére állították fel. Még azt is elhitték ennek a ravasz embernek, hogy győzhetetlen lesz az a város, melynek falai között a szent ló állani fog. Örömmel láttak a munkához. Boldog volt, aki a kötelekhez férközhetett és segíthetett behuzni a vészthozó ajándékot. Éjjel az elfogott görög kinyitotta a ló hasán levő zárat, jelt adott a nyílt tengeren várakozó ellenségnek. A lóban lappangó görögök kötélén a földre ereszkedtek, kinyitották a kapukat, a tengerről jövő harcosokat befogadták. Rémülten menekültek az alvásukból felriasztott trójaiak. A kik elkeseredve fegyverhez nyultak, a tulnyomó ellenségnek nem sokáig állhattak ellen. Rettenő vérfürdő következett. Csak egy kis csapat menekült meg. Ezeknek az utódai voltak a rómaiak.

De még mindig nem tudod a körülgyűrűzött ember történetét. Ezeknek is szerepük volt Trója pusztulásában. Amikor a nép tanakodott, hogy mit csináljon a nagy falóval, a trójai főpap dühösen rohant le a várból és semmi szín alatt nem akarta a városba engedni a végzetes ajándékot. Azt ajánlotta, hogy vizsgálják meg belsejét, vagy fordítsák a tengerbe. Hatalmas dardáját feje fölött megrázva a ló hasába vágta. Megrendült a hatalmas állat. Ekkor jöttek a tengeren a sárkánykigyók, körülfonták a főpa-

pot és gyermekeit. Nem lehetett menekülésük, hiszen az istenek küldötték a kigyókat, mert elhatározták Trója pusztulását. Az istenek tudták, hogy a főpap halálát a nép azzal fogja magyarázni, hogy megsértette a fogadalmi ajándékot. Csakugyan úgy történt. Alig ragadták el a főpapot gyermekeivel együtt a kigyók, már is minden trójai azt hangoztatta, hogy ki kell engesztelni az isteneket. A kiengesztelésnek legjobb módját abban látták, ha beviszik a szent állatot a város falai közé. A kigyók győztek, fiam, áldozataikat felfalták, bár a szobron úgy látszik, hogy kis segítséggel elmenekülhetek volna. Amikor gyerek voltam, magam is feszíteni szerettem volna a halálos gyűrűket.

Tamás: Tudom, hogy ez csak monda, de kíváncsi vagyok, hogy csakugyan agyonszoríthatja-e a nagy kigyó az embert.

Apa: Ha a nagy kigyónak sikerülne átgűrűzni az embert, könnyen végezne vele. De az ember nem válik még az óriás kigyó áldozatává sem. A kigyó ritkán támad és az ember könnyen kikerülheti, esetleg egy erős bottal a legnagyobb kigyót is agyonverheti.

Tamás: Hát azok az óriáskigyók, melyek 10–20 méterre is megnőnek, megfojtják a tigrist és lenyelik? Ezek elől nem lehet menekülni.

Apa: Nem, fiam, de nem is kell, mert ilyen, óriáskigyók csak a mesében vannak. Találtak ugyan 6–8 méteres szörnyetegeket, melyeknek olyan vastag derekuk van, mint az ember combja, de ézeknek eszük ágában sincs lenyelni a tigrist. Nem is férne be a szájukon. De meg sem támadják. Nagy ur a tigris az őserdőben, olyan mint a király, mert nem merészel az óriáskigyó hozzáközeledni. Tudod, fiam, a vadászok és utazók sok mesét adtak elő az óriáskigyóról, de nem kell azokat mind elhinni. Örül a kigyó, ha egy őzet le tud tuszkolni a torkán. Ezt is sajátágosan csinálja. Amikor a gyűrűivel megfojtja, megnyalogatja áldozatát, hogy jobban csusszék. Fejét beveszi. Ekkor alsó állkapcsa tágulni kezd, mert több csontból van összetéve. Az áldozat lassan csuszlik befelé. Kifelé nem jöhet, mert a befelé álló fogak nem engedik. Bizony néha sokáig elkinlódik, amíg táplálékát lenyeli. Aztán néhányat ásít, az állkapocs szűkülni kezd, a fej visszanyeri formáját, az egészben lenyelt állat, csuszlik a gyomor felé. Szerencsére, a kigyó sokáig nem éhezik meg. Pihen. Hihetetlen lusta, ha jóllakott. Ilyenkor a legnagyobbat is könnyen agyon lehet verni. De azért jó óvatosnak lenni, mert megtámadja esetleg az embert is, ha ingerli.

Tamás: A komédiások néha mutogatnak

óriáskigyókat. Miért pakolják be őket meleg pokrócokba?

Apa: Minden kigyó szereti a meleget, de nagyon szeret kényelmes, tágas helyen is lenni. A fogságban egy jól fűtött ketrec, melyben fágak is vannak, volna legjobb a számukra. Az állatkertekben nem is adnak már rá pokrócot. Szomorú tapasztalatokat tettek több ízben. Reggelre eltűnt a pokróc és megduzzadt a kigyó hasa. A pokróc napok, néha hetek múlva került elő, a kigyó kihányta.

Tamás: Azt olvastam egy könyvben, hogy minden állat fél a kigyótól. Amikor megjelenik, megbüvöli őket, nem tudnak menekülni.

Apa: Nem kell mindent elhinni, fiam. Egyetlen állatról sem költöttek annyi mesét, mint erről. Különös a formája, sajátságos a hangja, csodálatos a nyelve, érthetetlennek látszik gyors haladása. A régiek róla csinálták a sárkány alakját. Meséket mondtak irtózatosságszerű sárkánykigyókról, melyek az elefántot is körülszorongják és felfalják. Azt írják rólok, hogy összegyűrűzik az elefánt lábát, hogy ne tudjon menekülni, aztán befonják a testét. Minden nép mondájában szerepel a kigyó. A legtöbb nép istenként tisztelte, sőt vannak népek, melyek ma is istenként tisztelik. Én nem szeretem. Látom, te is irtózol tőle, pedig vannak törzsek, ahol a lakásban örömmel látják őket. Persze, nem a mérgeket. Hasznos háziállatokként szerepelnek a kisebb fajták. Elpusztítják a patkányt, egeret és más kártékony állatokat. Persze, néha a szárnyasok, kis kutyák és macskák is eltűnnek. De te azt kérdezted, miért félnek tőle az állatok. Hát vedd tudomásul, hogy a legtöbb állat nem fél tőlük. Valószínűleg az okozza vesztüket, hogy nem tartják veszedelmes ellenfélnek őket. A kigyó halálra kuszál áldozata felé, néha az áldozat észre sem veszi, már meg van fogva. Ha a kiszemelt állat látja a közeledő kigyót, valószínűleg csodálkozva nézi ellenfelét. A kigyó támadása előtt visszahúzza felső testét, a szemben levő állat ezt inkább hátrálásnak, mint támadásnak nézheti. De egyszerre kinyulik a fej, mintha egy rugó végén volna és megvan a prédá.

Tamás: Miért nem tudják a gyűrűt lefejtetni magukról a megtámadott állatok?

Apa: A kigyó szorítása nagyon erős. A 2–3 méteres kigyó már olyan erősen szorít, hogy a legizmosabb ember hiába próbálja a körültekert állatról a gyűrűket lefejtetni. Még tágitani se bírja. Ilyenkor az éles kés használ, vagy a fejnek a megsebzése. A gyűrűk az áldozatból a szó szoros értelmében kinyomják a levegőt. A emlős állatok pár perc alatt megfullnak. Ha szívós az állat, a kigyó órákig elszorongatja. Csak akkor ereszti el, amikor beállt a halál.

Tamás: Igaz, hogy a hidegtől megdermed a kigyó és halottnak látszik? Ha az ember beviszi a meleg szobába, feléled és megtámadja?

Apa: Te valószínűleg olvastad azt a mesét, mely a hálátlanságról szól. Egy szegény ember egyszer megdermedt kigyót talált, melege vitte. A kigyó felébredt, erőre kapott és megtámadta. Ebből az volna a tanulság, hogy ne tegyünk jót, csak azokkal, akik hálásak érte. Én azonban nem arra tanítalak, hanem mindig azt mondom neked, hogy a szeretet ereje gyakran a gonoszszágon is diadalmaskodik. De ezt csak az emberekre vonatkoztatom és nem tanácsolnám neked, hogy megdermedt kigyót melengess. Ha ugyanis a kigyó jóllakott, ellustul, elnyújtózik. Ha hideg van, akkor is hasonlóképpen cselekszik. Az ilyen elnyúlt kigyó olyan, mint egy fág. Az óriáskigyó pedig olyan, mint egy kissébb fának a törzse. Utazók beszélnek, hogy annyira merev és mozdatlan, hogy a félhomályban fatörzsnek nézték és ráültek pihenni. Csak később vették észre, hogy kigyón ülnek. Lehet, hogy megtörtént, lehet, hogy csak mese. Az őserdőben mindenestre alaposan megnézi az ember, mire telepedik le. Nagyon kellemetlen érzés lehet, amikor megindul az ember alatt a fág. Képzelem, mekkorát ugranál ijedtedben!

Tamás: Még nem beszélgettünk a mérges kigyókról, pedig azokra is nagyon kíváncsi vagyok.

Apa: A mérges kigyókról nagyon sokáig lehet beszélgetni, fiam. Legközelebb kérdezhetsz róluk is.

Tanító néni nevenapjára.

— Irta: Mari néni. —

Tündörkertben jártam. Angyalkéz vezetett.
Megmutatta a zöld, fakadó rügyeket,
Szemét nyitogató ébredő virágot.
Megmutatta a szép tavaszi világot.

„Emlékszel, kis lány, a szürke fellegekre,
Mikor a hideg szél ablakod zörgette?
Mi volt ez a szép kert? Terméketlen. Pusztá.
Az ég bánatában csak könnyét ontotta...”

Az Ur aztán küldött ragyogó sugarat.
Felderült a kék ég: az eső nem szakadt.
Csókolta a napfény a szomorú földet:
Egyszerre csak minden virágos és zöld lett.”

Igy szólt a kis angyal, s azzal felébredtem.
Mind az a gondolat koválygott fejemben,
Hogy e csodás álom mire figyelmeztet?
Nénapod lelkembe világos fényt vetett.

Tündérkert iskolánk. Te vagy gyémántnapja.
Szerető jószágod lelkünk csókolgatja.
Nyoma rügyet fakaszt, gyümölcsöket érlel.
Aldjon meg az Isten mind a két kezével



Születésnap i uzsonna.

(Oszt ián Ilikének.)

Megsug t ad Elek nagyapónak:
Mily kedves néked ez a hónap.
Bizony el is árullak téged:
Betöltéd a tizedik évet.

Látod, látod, édes kis árvám,
Miért is bíztál titkot én r ám?
Most számon tartják évről-évre:
Hány tavasz nyílt már Ilikére.

Ó, ó, a szájam hogy eljára,
És te még meghivsz uzsonnára!
Hálátlanság ez: megismérem,
A pardont ezért meg is kérem.

Volna szárnyam, hozzád repülnék,
Az uzsonnán te melléd ülnék,
S tudom szentül, megbékítnék,
Olyan szépen felköszöntnélek.

Igy csak e képet küldöm néked,
S ráadásul ibolyát, kéket,
Nagyapókának a kertjéből,
Madárdalos bokor tövéből.

(1923. április 22.)

Elek nagyapó.

AKADÁS VÁRA.

Népmonda.

— Irta: Dr. Ikefalvi Dienes Jenő. —

Réges-régen, amikor még óriások is laktak a mi gyönyörű, erdős-völgyes szép hazánkban, az Olt völgye tele volt szebbnél szebb várkastélyokkal. Hatalmas urak, nagy természetű, még az Istennel is dacoló óriások lakták ezeket a fellegekig nyuló várakat.

Ilyen volt az Olt völgyében a Sólyomkő nevű, sziklán épült várkastély is. Ember nem igen tudott följutni oda, legfeljebb, ha az óriás parancsára föl nem vitték a a szép székel y lányokat, hogy aztán életük végéig szolgálják az óriást.

Akadás volt a neve a vár hatalmas urának. Az ő parancsára építették a várat három nap és három éjszaka az Olt tündérei és a poklok ördögei. Az ördögök hordták a követ, a tündérek a vizet. A mészköveket kiégették az ördögök a pokloból hozott, soha ki nem alvó tűzzel. A frissen égetett meszet az Olt tündérei locsolták friss Oltvizzel s a habzó, forrongó, égető mésszel ragasztották össze az ördögök a közeli sziklákról hordott hatalmas kőkockákat olyan erőre, hogy a hajdani vár romjai, alapzata ma is csodálatot keltenek a nézőben.

Amikor letelt a három nap és három éjszaka, elkészült a vár. Igaz, hogy akkor másképp számlálták a napokat. A reggel akkor kezdődött, amikor az erdőkben a hóvirág kibújt a hórétegbe olvasztott kis ablakán a földből. Forró nyár volt a dél egész alkonyattájáig s amikor a nap kezdett lealkonyodni, akkor már a rét kopár lett, a madarak szomorubban énekeltek, a fák levelei elsárgultak, elbarnultak és le is hulltak. Mire pedig éjszaka lett, nem volt már sehol egy énekes madár, a daloló erdei lakók elrepültek messzi délvidékre, hogy el ne pusztuljanak a rideg éjszakán. Mindenütt a hó lepte el a vidéket.

Mire letelt három ilyen nap és három éjszaka, elkészültek az Olt tündérei és a poklok ördögei az Akadás várával, honnan messzi vidékre elláthatott. Fel a csiki síkságra és le a háromszéki Szépmezőre egyaránt nézhetett az óriás, akinek egyetlen hangjára, kemény parancsára összegyűlt a környék népe és teljesítette ura parancsát, különben vége volt annak, aki ellent mert volna mondani.

Igy ment ez egy ideig, amíg az óriás parancsait szó nélkül teljesítették. De egyszer különös ruházatu, szelid hangú, békés emberek jöttek e vidékre. Kikérdeztek mindenkit, a gyámoltalant segítették, az árvának gondját viselték, az özvegyet támogatták, a betegeket meggyógyították, a szomorú embereket megvigasztalták. Jézus követői voltak.

Rettentő hangon kiáltott le Akadás, a kérlelhetetlen óriás:

— Ki jár az én birodalmamban?

Senki sem felelt. Durva hangra nincs

válasz. Talán nem is értették meg, lehet hogy mennydörgésnek hitték.

Az embereket csodás érzés járta át. Nem szóltak, nem féltek, nem szaladtak azonnal az óriás lábaihoz, hanem vártak. Ismét hallgatták a rettentő, morajló hangokat, amint parancsolóan szólt Akadás, az óriás nagyur:

— Hogy mertetek ide jönni?

— Isten szolgái vagyunk. Szeretettel hirdetünk, uram! — volt a szelid válasz.

— Isten szolgái sem jöhetnek ide, itt én parancsolok. Isten sem ur az én birodalmamban! — felelte Akadás. Beszédekkel megmérgezték az én alattvalóim lelkét, akik nekem köszönhetik életüket, vagyoniukat, boldogságukat. Megtiltom, hogy zavarjátok az én birodalmam rendjét!

Csendes mosolygás volt a válasz. Akadás boszusan folytatta:

— Az én hatalmas váramban csak egy nagyobb ur van nálamnál, ez az aranyból vert Istenszobor, amit ez parancsol, azt én is teljesítem. Mást nem. És nem tűröm meg, hogy itt más Istenek parancsait hirdessétek. Kitakarodjatok innen!

Nem szóltak az idegenek semmit. Nem szóltak ellene a várur emberei sem, de nem is hagytak föl az ígék hirdetésével.

Akadás óriás erre iszonyu dühös lett.

— Elpusztítom az egész világot, megmutatom, hogy itt én vagyok az ur! — kiabálta tehetetlensége láttán.

És rettentő erejével elkezdte tépni, szakgatni a vár körüli erdők fáit. Bőszülten csattogtatta óriási állkapcsait. Fékezhetetlen dühében nem hatalmasnak látszott, de nevetségesnek, úgy hogy a személyes szolgálatára rendelt ördögök és az Olt bájos tündérei is mind elfeledkeztek arról, hogy ők engedelmességgel tartoznak uruknak. Elbujtak, nem mertek mutatkozni. Akadás óriás fölszaladt a várkastély ormára s ott hatalmas tüzet gyújtott a pogány oltáron az aranyfejú bálvány előtt. Kérte segítségét azok ellen, akik ő ellene mertek tenni, akik megtagadták neki a köteles engedelmességet.

Hatalmas füst szállt az oltárról az égre. Elborította a környék hegyeit, s egyszerre azt vette észre Akadás, hogy

az ő Istene: az aranyfejű bálvány haragtól eltorzult arccal kiált rá:

— El kell pusztulnod, Akadás, elhagytak hiveid!

Rettentő dörgés, égszakadás következett. A borzasztó égi háboruban villámok cikáztak, az égből menykövek hulltak alá és folyt a zápor, mintha az Olt az égből jönne.

Akadás kétségbeesve nézte az elemek pusztítását. Gyönyörű várát elmosta a víz s egy rettentő csattanással lehullt menykö szétzúzta az aranyos bálványt. A hegy két oldalán megnyílt a föld s azon zugó sebes patakként folyt, zuhogott alá az Olt vizébe a rettentő zivatarral lehullt esővíz. Ujabb és újabb csattogással mind nagyobb és nagyobb menykövek hulltak alá a magasból, s szétzúzták az örök időkre épített várát.

Csak egy-két fal alja maradt épen, mutatóul a hajdani híres nagy várból. A szikla két oldalán pedig megmaradt a mély szakadék s azon ma is zuhog le a rettentő felhőszakadásban leömlött esővíz.

Akadást eltemette a vár romja. Ma is keresik a kincseit sokan, mert híre volt, hogy mindig akkora gyémántokkal kirakott gyűrűket viselt az ujjain, mint egy-egy galambtojás.

A várhegy komor sziklacsucsá ma is ott áll az Olt mellett. Büszkén mutatja, hogy hajdan mily mindenható nagy ur volt ott Akadás. Némán tekint le az Oltra s ormain sólymok, sasok tanyáznak.

Ezért hívják Sólyomkőnek s nem Akadás várának, kinek eltűnt minden hatalma. Csak erdei pásztorok tudnak róla, azok regélik évről-évre, fiuról-fiura, az egykori hatalmas, kérlelhetetlen nagy ur történetét.

Ima a tanító néni nevenapján.

— Irta: Mari néni. —

Szívünk dobogása, lelkünk imádsága
Felszáll az Istenhez virág illatába.
Kis virág, imádság együtt könyörögnek:
Szerető áldásod küldd tanítónőnknek.

Adj neki örömet, adj jó egészséget!
Éltessed sokáig, kít szívünk úgy szeret!
Lelkében egy kis hely jusson osztályunknak,
Tanítványai ma érte imádkoznak.

Hazug Péter bácsi.

Öcsikéék baconi ismerősei között Péter bácsi a legmulatságosabb. Kopasz, ősz-szakállú öreg ur, aki soha ki nem fogy az érdekesnél érdekesebb — hazugságokból. Nem is hívja másképpen senki, csak úgy: Hazug Péter bácsi. Talán maga sem tudja már az igazi nevét.

Legutóbb, amikor a gyerekek látogatóban voltak nála, ezt a történetet mondta el:

— Képzeljétek, gyerekek, a minap fölrobant a pipa a számban.

— ? ? ? ? ?

Ez a hat kérdőjel annak a hat gyereknek az arcát jelenti, akik Hazug Péter bácsit hallgatták.

— Igazán, ha mondom. Ugy történt a dolog, hogy ebéd után szokásom szerint idekinn üldögéltem a kertben, ebben a nagy karosszék-

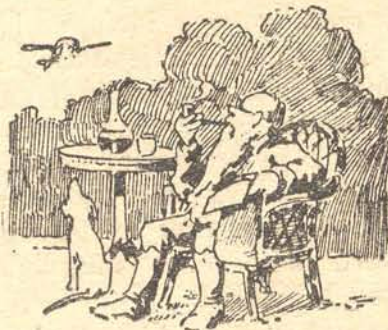


ben. Egy kis borocska volt mellettem az asztalon, éppen mint most. Pipázgatok és olvasom az újságomat.

— No, ez igaz lehet, — sugta Öcsi a Tomi fülébe.

— Hát egyszerre csak, — folytatta Péter bácsi, — nagy kattogást, surrogást-burrogást hallok a fejem fölött. Fölnézek: hát egy repülőgép.

— Monoplán volt vagy biplán? — vágott közbe Andris, aki nagyon érdeklődik az efféle dolgok iránt.



— Nem értem én ezeket az idegen szavakat, — mondta Péter bácsi.

— Hát egyfödélű vagy kétfödélű repülőgép?

— Vagy úgy? Kétfödélű volt az, öcsém.

— Szóval: egyfödélű, — mondta Öcsi.

— Mért egyfödélű, — csattant föl Péter bácsi, — ha én egyszer azt mondom, hogy kétfödélű?

— Azért, — felelte bátran Öcsi, — mert én azt hallottam, hogy amit Péter bácsi mond, annak legfőljebb a felét kell elhinni. Hát én a két fődélből csak egyet hiszek el.

— Ejnye, ördögadta kölyke, mindjárt kitekerem a nyakadat! — kiáltott Péter bácsi. — Hátha egyfödélűt mondtam volna, mit hinnél? Azt, hogy félfödélű volt? — No de, hogy egyik szavamat a másikba ne öltsem, — folytatta Péter bácsi, mintha semmi sem történt volna, — hát jön ám az egyfödélű nagy surrogással-burrogással. Hát, uram Isten, egyszerre csak észreveszem, hogy csöpög belőle a benzin. Anynyit már is értek a dologból, hogy ebből baj lesz. Felkiáltok a repülőembernek: hé atyafi, álljon meg, mert le talál potyogni!



No, nem hiszem, hogy a hangomat meghallotta volna attól a veszekedett kattogástól, de úgy integettem neki, hogy mégis csak kíváncsi kezdett lenni, mit akarhatok. Jó egyre közelebb-közelebb a fejem fölé. No, gondolom, szép dolog lesz, ha mindenestől rámsuhan!

Jobbra, balra hullottak mellettem a benzin-csöppek. Egyszerre csak egy csöpp belepottyant a — pipámba. Az égő pipa felrobbantotta a benzint, a benzin szétvetette a pipát. Az asztal jobbraült, a karosszék balra.



— Akkor felébredt Péter bácsi, — szólt közbe ártatlan hangon Öcsike. — Mert, ugy-e, álmodta az egészet.

— Én, álmodtam? — harsant fel Péter bácsi. — Sohase szoktam én ebéd után elaludni.

— Nem? — mondta Öcsi. — Hát mit ad nekedem, ha egyszer bebizonyítom, hogy aludt ebéd után?

— Neked adom a lányomat s fele királyságomat, — nevetett Péter bácsi.

— Azt ugyan be nem bizonyítod soha. Nem alszom én ebéd után, az olyan igaz, mint hogy a pipám felrobbant.

— No, majd meglássuk, — mondta Öcsi felvillanó szemmel.

A gyerekek már tudták, hogy Öcsikének valami nadselű gondolata támadt... Jövő héten elmondom, mi volt az. Elek nagyapó.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közölöm!

Betűrejtvények.

— Beküldte: Elefán Erzsébet és Mancsi. —

Bukarest, Szatmár, Arad, Lőcse, Orsova, Csongrád. E városok kezdőbetűiből egy híres magyar vármegye jön ki.

— Beküldte: Káhán Klára. —

Ő S $\frac{köp}{e}$ Y E D

— Beküldte: Dániel Béla. —

Tü, Tü, Tü, Tü, ör.

— Beküldte: Denderle József. —

m köd m

Pontrejtvény.

— Beküldte: Pataky Pál. —

..... Egy szép nagy város.
..... Egy országrész.
..... Írószer.
..... Személyes névmás.
..... Művész.
..... Illatos virág.

A megfejtett szavak kezdőbetűi egy nagy magyar költő nevét adják.

A pesti fiu.

— Irta: Dánielné Lengyel Laura. —

I.

A gyermekágy fehér függönyét összehúzták. A kis Pali vértelen, sápadt arca még egyszer reá mosolygott szülőire, nyájasan, szeretettel és lemondással. Aztán a mama, az apa, meg az európai hírű orvostanár szép lassan kimentek a szobából.

Ott bent, a Fehér ur tágas, előkelő berendezésű dolgozószobájában megindult a beszélgetés. Mindenki igyekezett nyugodtnak, hidegvérűnek látszani, de a hatalmas bankigazgató szíve reszketett az aggodalomtól s az anya sápadtan nézett maga elé. A híres orvos szeme gyöngéden, szájalommal pihent rajtuk. Igyekezett mentül nyugodtabban, higgadtabban beszélni.

— Amint már mondtam önöknek, a kis Palinak tulajdonképpen nincs is szervi baja. De ez az állapot, véleményem szerint, még sokkal veszedelmesebb, mintha egy megállapított bizonyos fajtájú betegséggel állunk szemben. Akkor körülbelül tudnánk, vagy legalább is sejtenénk az orvosságot, míg így... Bizony sajnos, sötétben kell tapogatóznunk... És az egyetlen dolog, amit ajánlhatnék...

Elakadt a szava, tudta, hogy nagyon nehéz és súlyos dolog, amit most mondani készül.

— Nos? — sürgette Fehérné türelmetlenül.

— Az egyetlen tanács, amit adhatok — ha önök rá tudják magukat szánni — a környezetváltozás.

— A feleségem holnap elutazik valamelyik tengeri fürdőbe, — mondta Fehér ur határozottan.

Ez a történet jóval a háború kitörése előtt kezdődött s akkoriban az utazás, a külfölddel való érintkezés nem volt olyan körülményes dolog, mint ma. De külömben is Fehér urban a nagy pénzemberek éles, erős határozottsága és minden pillanatban cselekedni kész őszereje élt. Minek habozna, mikor egyetlen gyermekéről, legdrágább, legszeretettebb, legfíltettebb kincséről van szó?!

A tudós orvostanár azonban hirtelen közbe vágott:

— Bocsánatot kérek, igazgató ur, de én nem így értettem, amikor környezetváltozásról beszéltem. Én nem arra gondoltam, hogy a gyermek egy divatos, előkelő fürdőhelyre menjen, nevelőnőjével, tanárával, inasával s egész megszokott udvari kíséretével együtt. Ott más forma módon megint csak ez az élet folytatódna. Pedig, úgy látszik, ez az élet az, mely a kis fiu idegeit, egészségét, testét, lelkét őrli meg. Mert — ismétlem — semmi szervi bajt nem bírok fölfedezni. Ami bajt én látok, tisztára lelki

és nincs is más orvossága, mint a gyermeket egy új, egy más életbe vinni.

— De hát hogy érti ezt a tanár ur? — álmélkodott az apa.

— Ugy értem, hogy a gyermek — persze csak átmeneti időre — elhagyja önöket. Elhagyja ezt a fényt, ezt a pompát, ezt az egész életet, amelybe, ugylátszik, belepusztul. Önök, — mióta a gyermek él — egyebet sem tettek, mint kívánságait lesték és rohantak azt teljesíteni, akár helyénvaló volt, akár nem. Megbocsátanak, ha keresetlen őszinteséggel beszélek. Én orvos vagyok. Önök tanácsot kérnek tőlem és nem kellemes udvariasságokat. Én nyersen és őszintén megmondom: ez a levegő, ez az élet, amelyben egyetlen gyermekük élt, a lehető legegésztelenebb úgy a lélekre, mint a testre. Még az a szerencséjük, hogy a kis Pali olyan áldott jó gyermek volt mindig s még ez a nevelés sem birta elrontani sem a lelkét, sem a szívét. Továbbra is jólelkű, nemesszívű gyermek maradt. A teste, az idegzete azonban nagyon is megsínylette ezt az életmódot és ha segíteni akarnak rajta...

— Hogy akarunk-e? — kiáltott fel az anya kétségbeesetten.

Az apa nem szólt semmit, csak komoran nézett maga elé.

— Ismétlem, ha segíteni akarnak rajta, akkor el kell küldeniök néhány hónapra a háztól. El kell küldeni, de egyedül, magába, idegen környezetbe, friss, közvetlen, szabad levegőn élő emberek közé. Nem szabad tovább itt tartani az üvegházban.

— Elküldeni hazulról? — mondotta az apa — amikor gyöngé, beteges és...

Az orvos türelmetlenül közbevágott:

— Ej, mit, betegség?! Hiszen mondtam már, hogy a kis Palinak nincs semmi komoly baja, csak vidám, kedves, közvetlen életre van szüksége, — gyermek számára való életre. — Nem szabad tovább itt tartani ebben az aranyos kalitkában, ahol mindenki a parancsát lesi, ahol minden mozdulata parancs, ahol vágyai sem lehetnek, mert mielőtt megszülettek volna a vágyak, már teljesítve is vannak mind, mind. Egyszerű, természetes életet élő emberek közé kell mennie a fiunak, — mondjuk falura.

— Falura? Én nélkülöm? — Fehérné szinte reszketett az izgalomtól és a fölindulástól.

Az orvos azonban nyugodtan felelt:

— Ugy van, nagyságos asszonyom. Hadd hasson reá az új világ teljes erővel, közvetlenül s hadd vegye birtokába az új élet testét, lelkét. Ha ön mellette volna, ez nem menne.

Fehérné hangja könnyekbe fult.

— Ezt én nem bírom... Ez tettenetes... Fehér ur azonban közbeszólt:

— Birni kell! . . . Mindent birni kell, ha gyermekünkéről van szó! S ha esetleg a tanár ur talán tudna egy olyan vidéki családot, ahol a kis Pali elhelyezhetnénk, hát nagyon hálásan megköszönénk szíves jóságát.

A tanár ur megígérte, hogy utána fog nézni a dolognak és néhány vigasztaló szót mondott a zokogó anyának.

— Nagyságos asszonyom, legyen erős. Nem olyan nagy dolog az egész. Mindössze is néhány hónapról van szó. Nagyot csalódnám, ha a kis Pali nem piros arccal és ragyogó szemmel tér majd önhöz vissza. Mert ez az uralkodó fejedelmeknek is teher számban menő élet igazán nem kis gyermek számára való. Elnéztem, hogy áll előtte glédába a cselédség, s hogy hizelegnek neki a nevelői. Ne haragudjanak meg az őszinte szóért, de önök sokat vétkeztek a kedves, jólelkű, kis fiú ellen. Elrabolták tőle a gyermekélet legszebb, legigazibb örömeit. Ha a kis Pali Magyarország egyik leggazdagabb emberének a gyermeke is, azért joga van mindahhoz a sok ártatlan örömhöz, ami őt megilleti. Önök ezt vették el tőle. A kis Pali nyolc éves korában már nem kíván semmit, nem tud örülni semminek. Ha itt marad, tovább folytatódik ez a lehetetlen élet. Ha el ment, akkor már nem félek! . . . Egy új, egy más Pali fog majd visszajönni s a sápadt kis princ, ha haza kerül, majd az ő természetes, gyermeki életét fogja élni. Nyissák ki az aranyos kalitka ajtaját, hadd repüljön a szégyen, fogoly madár!

— Mi megfogadjuk a tanácsát, — mondta Fehér ur határozottan. Egy kissé még remegett a hangja, de uralkodott magán.

A mama nem sirt tovább. Letörölte könnyeit. A Pali életéről, jövődjéről van szó. Ezért mindent föláldozott volna. A tudós orvos megígérte, hogy ő maga néz alkalmas család után, ahová Pali ki lehet adni. S ha talál egy ilyen családot, azonnal értesíti a szülőket.

Igy került a kis Fehér Pál a nagytiszteletű Sámý János papi házába.

II.

Nagytiszteletű Sámý János ur egy nagyobb erdélyi faluban lakott: Zágóban.

A tudós orvosprofesszor még azt sem engedte meg, hogy a Fehér-házból lekísérje valaki a kis Pali. Neki egy ismerőse ment Erdélybe éppen Zágón felé. A ismerős ur majd le adja a fiut az állomáson s ott a nagytiszteletű uréktól várni fogja valaki.

Még a pakolásra is felügyelt a tudós férfin. Nem kell ez a sok lim-lom, töméntelen drága játékszer. Tavasz van. Ott az erdő, mező, a rét . . . Ott vannak a nagy zágoni havasok. Lehet ott játszani, futni eleget. A tiszteletes urnak is van egy tíz éves kis fia, Balázs, azzal sétálhatnak, kergetőzhetnek, kirándulhatnak, amennyit csak tetszik.

Pali az uton jónevelésű gyermek módjára unatkozott. Eleinte olvasott, de később belefáradt a szeme és abbahagyta. Az Erdélybe utazó ur ismerőseit talált a vasuton s azokkal foglalkozott, a gyermek pedig elgondolkodott.

Tulajdonképen nagyon furcsának találta, hogy őt így kiviszik otthonából és elviszik sohasem látott emberek közé. Szülői megmagyarázták neki, hogy ennek így kell lenni és azután Pali is erős, vidám és piros arcú lesz, mint a többi fiuk. Pali, mint jónevelésű gyermek, végig hallgatta a magyarázatot, de amikor egyedül maradt, vállat vont. Ugyan? Hát attól egészséges lesz az ember, ha egyik lakásból a másikba viszik? Egyik szobának zöld a tapétája, s másiké kék, de azért egyformán lehet bennük unatkozni.

De mert jó gyermek volt, nem mondott ellent. Láta, hogy édesapja és anyja milyen nagy reménységgel néznek az utazás elébe, a világért sem akarta őket elszomorítani. Most azonban, hogy ott ült a vasuti kocsiban, erre gondolt.

— Az egész utazás csacsiság. En jobban szeretnék otthon lenni. Bizonyosan kiállhatatlan emberek közé visznek, ahol mindenki lőt-fut, nevet és ugrál körülöttem, hogy engem mulattasson. Én ezt utálok. No de mindegy . . . majd csak vége lesz ennek is.

Végre megérkeztek. Az idegen uri ember letette Pali csomagját, mert bizony itt nem volt hordár. Azután elkiáltotta a tiszteletes urék nevét és gyorsan felugrott a vasutra. A vonat tudniillik itt csak egy-két percig állt.

Pali kábultan nézett körül, de már egy ifju közeledett felé:

— Sámý Balázs vagyok. Te vagy a pesti fiu?

Pali bólintott. Balázs kezét nyújtotta:

— Szervusz!

A fiuk kezét szorítottak. Azután, bár Pali semmiképpen sem akarta megengedni, de Balázs elvette a vendégtől a koffert. Pali udvarias volt, ellenkezett, de alapjában véve örült, amikor a csomagjától megszabadult, mert tulontul nehéz volt neki. Egy kis irigységgel nézte, hogy milyen könnyen viszi Balázs a nehéz csomagot.

(Folytatása következik.)

A *Cimbora* előfizetési ára: negyed-évre 40, félévre 80, egész évre 160 leu. Csehszlovákia területén 1 cseh Korona. Az előfizetés postautalványon, a kiadó címére: „*Szabadsajtó*“ *könyvnyomda és lapkiadó részvénytársaság, Szatmár küldendő, de elfogad a Cimbora előfizetést Erdély minden könyvkereskedője is.*

Mutatványszámot, kívánatra, ingyen küld a kiadóhivatal.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kiszabozon, u. p. Nagybazon, Háromszék megye küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelt, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Kisid Etuka (Kovácsna). Amennyire kedvesen hangzik székelj fülnek a te ősz székelj neved, annyira szokatlan a Székelyföldön töl: ez a magyarázata, hogy Kisid helyet Kusid-nak nézte a szedő bácsi, bár a Kusid is ősz magyar név: Kusid volt az a magyar vitéz, aki a honzerető Árpádnak földet, füvet és vizet hozott, hadd lássa Árpád és népe: érdemes-e letelepedni Attila földjén. Mindezt pedig azért mondom el, hogy téged ne bántson neved véletlen megváltoztatása, olvasótlásaid pedig tanulságosak belőle. — *Eremlenővaró sájtóhírák* csusztak be a 14. szám 219-ik oldalán megjelent négysoros versikébe, — épp azért újra közlöm e helyen:

Gyenge tehetség és erős szorgalommal
Hogyha szövetkezik, akkor jár nyomába.
Ne félj, ha e siker nem látszik azonnal,
Te csak tanulj, fiam, nem tanulsz hiába.

Ugyane számban az *Oreg munkás* című vers második sorából himaradt az „is” szó. — *Puskás Pistuka* (Gyulafehérvár). A megfetések beküldésével te is lekéstél, ám jó, hogy meggyógyultál. Anyukádnak add át köszönetemet a jókívánságokért. A 13. és 14. számot újra elküldi a kiadó bácsi. Te is lekéstél. Altlálban sokan késtetek le a megfetéssel, aminek a husvétii vakáció lehet az oka. Igaz-e? A rejtvényed jó. — *Herskovits Zoltán* (Zsibó). De már azt látatlában sem hiszem el, hogy Veréb Jankónál is több helyesírási hibát követelt volna el! — *Bagossy Klára* (Dés). Lám, lám, mit mondtál az apukád, hogy te nem tudsz okos leveleket írni, s azért nem írtál eddig, bár karácsony óta olvasod a Cimbora-t. Bizonyosan tréfált apukád, mert okos is, kedves is a leveled. Miként apukád, én is meghatottan gondolok arra a szép napra, amikor Kolozsvárt leleplezték a Mátyás szobrot, s ő és egyetemi hallgató társai lelkes tüntetéssel tisztelték meg engem. Tolmácsold meglelő üdvözlőmet apukádnak, téged pedig s Jucika hugodát is örömmel várlak Kiszabozonba. Csodálom, hogy nem kaptátok meg a 2. és 3. számot, ha édesapátok is megrekamálta. — *Bagossy Jucika* (Dés). Csak félig írtad újra Veréb Jankó levelet, mert azt mondta anyuká, hogy nem második elemistának való ez a munka. A mamának mindig igazuk van, Jucika, most is igazat mondtál. Aztán írtál egy verset, apuka meg is dicsérté, de azt mondta, hogy — nem vers. Látna látom a leveledből, meg a Klárától, hogy kedves, deris a fi család köröfők. — *Schwartz Ilona* (Kolozsvár). Hiszen van rá gondom, hogy nehezebb rejtvényekkel is próbálkozzatok. Lesz majd olyan is, hogy azt fogod mondani: ejnye, ejnye, túlságosan teljesítette Elek nagyapó a kérésemet! — *Darkó Tibor, Klára és Sári* (Torda). Csak te, Tibor, irhattad helyesre Veréb Jankó levelet, mert édes anyád befejezte miatt hűgud házi dologgal vannak elfoglalva. Azért írtad pedig helyesre Jankó levelet, mert gyakorolni akartad magadat a helyesírásban, aztán, ha betárla záródnál a fordai unitárius gimnázium, a Cimbora lesz a te magyar útmutatód! — *Darkó Lajosról*, aki a régi világban anyre meg Kolozsvárra vitte a székelj diákokat, magam is sokat hallottam, bár én udvarhelyi diák voltam. Egyszer, 1887-ben, amikor képviselőjelölt voltam Nagyajtán, hallottam tőle olyan szép poharköszöntőt, hogy akármelyik iskolát végzett ember büszke lehetett volna rá. — *Bustya Nuka* (Marosvásárhely). Több mind egy negyedéve olvasod a Cimbora-t, s csak most szálaltál meg. Megszólaltatott Veréb Jankó levele. Remélem, ezután is hűséges levélíró unokám leszel. — *Bereghy András* (Egrestető). Ha nem volna csunya vonás az irigység, azt mondanám: irigyeid március 14-én kelt leveledet, mely április végére szerencsésen megérkezett. Jó volna, ugy-e, ha egy leu s tíz bantéri te is ilyen hosszú ideig utazhatnál? Szinte körüljárhatnál a világot. — *Hoffmann Dezső* (Ermihályfalva). Ha fogadtam el tőled rejtvényt, sorra is kerül. A most küldött rejtvényed kedves jó ismerős. — *Agoston Mariska* (Sepsiszentkirály). A szótalan mint talány is, mint vers is igen sikerült. A *Templom* című vers miatt nem kell aggódnia: sok serdülő leány és fiú olvassa a Cimbora-t: nekik való az. Sőt a kisebbeknek is. — *Rossman Sándor és Pál* (Székelyszentmihály). A kiadó bácsi bizonyosan pótolta a 2. és 3. számot, s ha van még belőle, újra pótolni fogja. A magánvizsgálatok eredményét érdeklődéssel várom. — *Kolossy Erzsike* (Arad). Valami baj lehet a posta körül, mert hosszú időn át nem kaptam tőled levelet, s a posta lehet annak is az oka, — hogy a nyert könyvet még nem kaptad meg. Panaszos leveled is, mely január 3-án kelt, április 20-án érkezett ide. Ez annál is csodálatosabb, mert Áradról több levelet kapok, s azok mind pontosan érkeznek meg. Annak igen örvendek, hogy Ocsike nadsell gondolalát anyukát, apukát, de még nagymamát is mulattatják. Ocsikének, akit minden ábrában várok, átadom majd a csókákat s megkérem nevedben az apukáját, hogy ne verje meg a nadsell gondolalokért. Hiszen ez igen-igen ritkán esik meg, csak ha kárt csinál a nadsell gondolattal. A rejtvényeid jók, de a rajzok nem alkalmasak a sokszorosításra. Annál nagyobb dicséretet érdemel az írásod. Nos, most ugy-e látod, hogy téged is szerettek? — *R. H. Rika* eset, hogy valaki a keserű orvosságért még köszönetet is mond. Örvendek hogy megfogadja tanácsomat. Még teljesülhet is az, amiről idő előtt, kelő készséggel nélkül álmodoztál. — *Balkányi Evi és Margit* (Dés). Szinte elképzeltek, hogy csak egy kedves rokonról írat az ember oly édesen, mint nagyapó Öcsikéről. Hát bizony Öcsike nekem nagyapónak, még pedig

valóságos unokája. És nektek is van egy Öcsikétek, s majd megírjátok nekem az ő pajkosságait. Rajta, írjátok meg. — *Zsigmond Sárika* (Mezőtelek). Mindenek előtt csókold meg helyetted a te jó nagyanyád kezét, aki szeretne még egyszer kezet szorítani velem, azzal az igazi székelj barátsággal, mint akkor régen. Azt hiszem, eddig kaptál is levelet Torjáról, melyben megírta neked „valaki”, (vajon ki?) hogy találkoztál Elek nagyapóval a sepsiszentgyörgyi estélyen. A kiadó bácsi ezután így küldi a Cimbora-t: J. R. D. P. Tileagd 2 p. u. De mit jelent az a négy külön álló nagy betű? Oly tudatlan szegény Elek nagyapó! — *Szabó Géza és Aranka* (Kolozsvár). Ha tanulással vagytok elfoglalva, természetesen találok, hogy ritkábban írtok. Annak igen örvendek, hogy már többször olvastál a nagy feledelemről, de még oly szépen leírva soha, — mint az én könyvemben — *Szabó Vili* (Ujszentanna). Ha levélben írt a kiadó bácsi, hogy megírtad a „Híres erdélyi magyarok” című könyvem, bizonyára postára is adta. Ha közben megkaptad, ird meg nekem. Azt is, ha nem kaptad meg. A márciusi megfetések beküldésével megkéstél. — *Szmrecsányi Pista* (Zilah). Még eddig nem találkoztam unokám seregében veled, — kon nevű fiúval. Nagyapád igen okos ember lehetett, hogy a nehezen kiejthető Szmrecsányi nevet Szmecrsányi-ra változtatta. A Szmecrsányi családnak különben Felsőmagyarország a fészke. Ha jól tudom, Sáros megye. — *Sztojka László* (Dés). Válogatott a te rejtvényeidből, meg a Katókaéból is, s megmondtam Tökmağ öfelségének, hogy Katóka szegény elvágta az újját s szeretné megnyerni a Wesselenyi-könyvem. Gondolod, hogy ettől meggyógyul majd a Katóka ujja? — *Kathony Nelly* (Budapest). A kiadó bácsihoz jutattam az előfizetést s addig bizonyára rendesen kaptok az újságot, Kolozsvárról Budapestre szakadt édes unokám! Ha már csakugyan itt kellett hagynotok a szép Erdélyt, örvendek, ha a Cimbora is hozzájárul ahhoz, hogy soha de soha el ne felejtsetek! — *Isi, Heltmann Ervin* (Torda). Délelőtti magyar, délután német iskola: eléggé meg van magyarázva, hogy miért írsz ritkán. Most aztán helyreállt a kényszerű mulasztást: terjedelmes és igen szép levelet írtál, melyen át egy meleg családi feztvének, aki nem csak szép meséket ír a Cimbora-nak, de ha hivatalból fáradtan hazajön, fel is olvas neked és Lajos öcsédnek. — *Szűcs Ilonka, Janika és Terike* (Brassó). A sepsiszentgyörgyi állomáson való rövid, de kedves találkozás után, ahogy hazajöttem, asztalomon találok mindhármatok levelet s Veréb Jankó pályázatát. Örömmel látom, hogy a német iskolába járás nem látszik meg leveleteken, oly helyes magyarsággal írtok. A Cimbora hűséges olvasása is majd közre fog munkálni abban, hogy sülusotok magyarsága meg ne romoljék. Szíves üdvözlöt édesapátoknak, akiknek meleg kézszorítását sohasem feledek el. — *Fekete Pirokka* (Remete). A Veréb Jankó pályázatán Tökmağ öfelségének nem jut szerep. Elek nagyapó állapítja meg, kik a legérdemesebbek a kitűzött tíz könyvre. Nem lehetetlen, hogy tíz könyvnél többet kell szétosztani, oly sokan pályáztok. — *Neufeld Endre és Pál*. A 12. sz. rejtvények megfetéssel — jól gondoltok — lekéstetek, a lakhelyről s hogy mikor írtátok a levelet, megfellekztetek. Tudom ugyan, hol látkok, de nem írom a nevétek után, hogy szokjátok meg a levélírás e törvényét. Rejtvényeitek jók. — *Csomoss Béla* (Dés). Nem Veréb, de Gavallér Jankó bukkott meg a vizsgán. Szegény Veréb Jankó mindössze egy telet járt az iskolába, nem csuda hát, ha hadilábban áll a helyesírással. — *Szentkirályi Sárika* (Kolozsvár). Megüzentem a kiadó bácsinak, hogy hagyják el a neved után az önagságot, mert te második elemista kis leány vagy, s inkább cimezzék egyszerűen így: Szentkirályi Sárika és Öcsike. Helyes kis leveled dicséretet érdemel. — *Bálint Mária* (Sepsiszentgyörgy). Telkesen tapsoltál nagyapónak a rejt. leányegylet estélyen, s bizonyosan a Mikó-kollegium estélyén is. Feledhetetlen két este volt ez. Megható szerelet áradt nagyapó felé gyermekek és nagyok részéről egyaránt. És meg-hat az is, hogy neked oly jól esik, ha nagyapónak szólíthatasz, mert neked nincs már nagyapád. Amennyire fölém felk, pótolni fogom elhunyt nagyapád szeretetét. — *Rozs Lola* (Szatmár). A Veréb Jankó-leveled fele Szatmáron maradt, de hát elég nekem az eleje is. A megfetésekét április 16-án indítottam után, s persze, lekéstél, mert én innét legkésőbb minden hónap 15-én küldöm a nyomdának a megfetéjők névsorát. Egyik rejtvényed jónni fog. A „levélhordó” megfetéjű régt jó ismerős. — *Lakatos Kari* (Tasnád). A kijavított képrejtvényed jónni fog. Belepillantottam a pályaművedbe: feleslegesen kérted nagyapó „szigorú” kritikáját. — *Horváth László* (Kolozsvár). Örvendek, hogy Gyurka öcséd túl van a veszélyen. Jó lesz azonban vigyaznia a felkelés után is, mert a skarlát alattomos betegség. Pompásan írsz géppel. Majd sok hasznát veszed édesapád ügyvéd irodájában a tudományoknak. A rejtvényeid jók. — *Füsti Ilonka* (Zilah). A kanyarónak, remélem vége, a Cimbora és a nagyapó iránt való szeretetened, remélem, sohasem lesz vége. — *Varga Lajos és Gyula* (Petrozsény). Ugy látszik, levélírás előtt kaptátok a 15. számot, mert abban ízentem nektek. Derék fiúk vagytok: a rajz kivételével, mindkettőtöknek tiszta jeles volt az értesítője. Majd lesz a rajzból is erős kifartással. — *László Robert* (Déva). Ha olyan jól helyreigazítottad Veréb Jankó levelet, mint amilyen nagybűfékkel írtad meg, bizonyosan ott leszel a nyertesek vagy a megdicsérték sorában. — *Osztián Ilke* [Dés]. Öszinte részvétellel olvasom, hogy a nagymama súlyos beteg, de hiszem, hogy édes anyád szerető ápolása, meg fogja gyógyítani. A születésnapj izzosna színhelye nagymamád betegsége miatt, az iskola volt. Vajjon megérkezett-e idejében Elek nagyapó ibolyája? Csőregi Feri unokatesztvéreddel, akit egyik leghűségesebb olvasóm, mire ezt az üzenetet olvasod, minden valószínűség szerint, találkoztam. — *Tusa Barna* [Kovácsna]. Bizony nem tudtam én rólad meg Csuli öcsédéről, akinek Ádám az igaz neve, mert most mutatkozol be, bár január óta olvasod a Cimbora-t. Azt máris örömmel látom, hogy jó egyetértésben éltek, ha meggyőztetek abban, hogy egyik nap te olvasod az újságot, másik nap Csuli. Hát — Isten hozott Kovácsnai unokák!

meghempergetett kenyeret. — Hát Cirmos hol van? — érdeklődött aztán két hatalmas falat között.

— Bizonyára már bement a rendes helyére. Ő a legpontosabb.

Evike benyitott a szobába s kedveskedő, hívogató hangon kiáltozott:

— Cicukám! Ci-ci-cic!

Cirmos az ismerős hangokra vékony miákolással jelentkezett s kibujva az asztal alól, feltekintett Evikére.

— Itt vagy te rosszasság?! Hát nem illik köszönni Evikének? Pedig ki ad neked minden reggel tejecskét? Es ki dobja oda a finom falatokat Cirmosnak? Nem Evike?!

Cirmos, mintha csak megértette volna a jogos pirongatást, mentegetőzésképen duruzsolva dörgölözött a lány lábához.

Evike lehajolt, ölébe kapta a puhaszörű cicát s keblére szoritotta.

— Ezt már szeretem, — beszélt hozzá s kedveskedve meghuzgálta Cirmos bársonyos, hegyes fülecskáját, aztán vagy kétszer pisze, nedves orrocskájára koppintott, mitől Cirmos mérgesen prűszkölni kezdett és egy óvatlan pillanatban kisiklott az Evike ölelő karjaiból.

A leány jóízűen felnevetett s üldözni kezdte a cicát, mely kétségbeesve ugrált a székeken keresztül.

— Evike, Evike, — kiáltott be Mihók mama riadtan, — mit csináltok?! Felfordítjátok az egész szobát! Legyen már eszed!

Evike erre pihegve, kipirulva abbahagyta az üldözést. De éppen ideje is volt. Nyilott a konyhaajtó s belépett Mihók tata. Most aztán ismét volt mivel foglalkoznia Evikének. Kiszaladt a konyhába, átfonta karjával apja nyakát, megcsókolta,

HARMADIK FEJEZET,

melyben az író bemutatja a Mihók családot. Évikét is megismerjük és szó lesz a cirmos cicáról.

Amikor a delet elharangozták, Mihók mama félrehuzta a tűzhelyről a levest, a fakanál nyelével helyére tolta a karikákat s aztán kipirult arcát végigtörölve kötője sarkával, — meglegedetten jelentette ki:

— Nos, készen vagyok az ebédvel. Jöhetnek az éhesek.

Ezeket azonban csak úgy magának mondotta, mert a konyhában rajta kívül nem volt senki. Mihók tata talán éppen ebben a pillanatban állott csak fel a telekkönyvi iktató íróasztala mellől s cserélte át irodai rongyos, tinta-foltos kabátját az utcai kabáttal. Mert Mihók tata, ha csak egyszerű, szegény hivatalnok-ember volt is, sokat adott magára s mindig tisztán és rendesen szeretett megjelenni az emberek között. Eppen ezért nagyon kimélte ruháját, mivel a szükös fizetésből ritkán tudott újat venni, akkor is csak hitelbe, részletfizetésre. Így is alig fogyott el az egyik adósság, kezdődött a másik törlesztése. A Miska-gyerekeknek is kellett néha-néha egy-egy öltöny, vagy egy pár cipő s bizony a kis fizetés javarésze ráment a részletekre. Már le is mondott arról Mihók András, hogy valaha is gondtalan napokat éljen. Hiszen már ötven éves volt, s ha eddig nem szerzett, ezután már kevés remény lehet a vagyonszerzésre. Takarékos-

kodnia kellett tehát, hogy legalább az adósságok ne nőjjenek tulságos magasra s pontatlanságával el ne veszítse a hitelezők eddig élvezett bizalmát.

De azért Mihók tata — bár sokat gondolkozott a rubrikák kitöltése közben a maga vigasztalan, robotos sorsáról, — nem zúgolódott. Mióta pedig Evikét, a lányát, kinevezték tanítónőnek, azóta meg épen megelégedett volt, mert vasárnaponként még egy szivarra is rágyújthatott az Evike figyelmesége folytán. Evike ugyanis minden vasárnap reggel odalopott apja ünneplőjének felső zsebébe egy szivart, noha Mihók tata minden alkalommal tiltakozott.

— Mire való ez a pocskékolás, kis lányom?!

— mondotta. — Inkább gyűjtsd össze a szivarok árát s végy magadnak valami hasznosat.

Evike talán meg is fogadta volna apja tanácsát — (mert hiszen tényleg kellett volna neki néha valami apróság, amire már nem futotta a fizetésből) — de látta, hogy az öreg Mihók tiltakozása inkább csak formaság, titokban azomban igen örvend a szivarnak s nagy élvezettel fujja a vasárnapi, szokottnál bőségesebb ebéd után az illatos füstöt. Lemondott hát saját kedvteléseiről, csak hogy ezt a kis örömet megszerezhesse apjának.

Mihók tata, amint ezen a napon kilépett a hivatal ajtaján, gondolatban már otthon is volt. Látta magát, mint tekintélyes családapát az asztalfőn, jobbról feleségét, aki az ételt osztja, balról Evikét és szemben Miska fiát, a gimnázistát, akire igen büszke volt.

A déli harangszókor három irányból indultak hazafelé a Mihók család tagjai s az asztalnál találkozva, eltereféltek a délelőtti eseményekről. Tizenkettő után pár perccel már valamennyien otthon voltak, azért is huzta félre Mihók mama

pont harangszókor a levest, tudván, hogy rögtön betoppan valamelyik s aztán a többi is gyors egymásutánban.

Már Cirmos, a tarka cica is tudta a házi rendet s amikor észrevette Mihók mama készülődéseit, előmászott a tűzhely alól, nagyot ásított, nyújtózott, majd felgörcsítve hátát, egyet-kettőt prüsszentett s aztán, amikor Mihók mama a tányérokat bevitte a szobába, — besurrant ő is, hogy az asztal alatt elfoglalja helyét.

Ma Evike érkezett haza elsőnek s már kívülről hangosan köszönt:

— Kezét csókolom, drága mamuka! Itt vagyok!

S berontva a konyhába, Mihók mama nyakába borult s két oldalt megcsókolta a tűztől kipirult arcát.

— Hát a többiek? — kérde aztán körültekintve.

— Még nincsenek itt, — válaszolta Mihók mama. — Te vagy az első ma.

— Jaj, pedig olyan éhes vagyok, mint a farkas — sópánkodott. — Azt hittem, nem kell várakozni. Hát mi jó lesz ebédre?

— Lesz először is nagyszerű husleves, — sorolta el Mihók mama. — Aztán savanyu burgonya főtt hussal és végül lekváros derelye. Meg vagy elégedve?

— Nagyszerű! Csak már az asztalon látnám.

— Egyél addig egy kis zsíros kenyeret — ajánlotta Mihókné s már is leszelt egy darab kenyeret s megforgatva az egyik lábasban, — oda nyújtotta lányának. — Csak aztán el ne rontsd az étvágyadat, mert tudod, hogy semmiért sem haragszom annyira, mint ha a tányéron hagyjátok az ételt.

— Ne féljen, anyuka, — beszélt Evike teli szájjal — s mohó étvággal fogyasztotta a zsirban

Hová igyekszik? Ki és hol van a családja? Hogyan él a tutaj hátára épített kis sás-kunyhóban? ...

Száz és száz válasz nélküli kérdés.

Ki tudja, meddig állanak még ott, ha a langyos tavaszi szellő feléjük nem sodorja az öreg torony órájának méla kongatását. Négy mélyebb és egy élesebb hangú kongatás hallatszott, utána pedig felhangzott a toronyór vontatott kiáltása:

— Di-csér-tessék a Jé-zus Krisz-tus! ...

— Már egy óra! — riadt felt Lakatos az ábrándozásból. — Ilyenkor az asztalnál ül már az egész család nálunk s bizonyára türelmetlenül várnak.

És megindult. Mihók követte.

— Nálunk is várnak engem, — szólt csendesen Mihók. — De semmi kedvem sincs oly nagyon sietni. Jobb, ha megebédelnek, mire hazaérünk.

— Igaz, — bólintott rá Lakatos.

De azért csendes, vontatott léptekkel megindultak. A nehéz gond lehuzta fejüket s bár nem beszéltek, tudták, hogy egy gondolatuk van:

— Hogyan adják elő otthon az eseményeket? ...

aztán megráncigálta ritkás, őszbevegyülő hegyes bajuszát.

— Most kell csak hazajönni? — dorgálta kedves hangon. — Nem érezte meg, hogy a kedves kislánya már régen itthon van? Persze, hogy nem érezte, mert nem szeret! Mintha csak mostoha gyerek lennék!

— Eredj, te kis bohó! — nevetett Mihók tata. — Hogyne szeretnélek! De messze van a bíróság és én már nem tudom olyan gyorsan szedni a lábamat, mint az ilyen fiatalok ... Hát a fiu? — kérdezte aztán körülnézve.

— Még nem jött, — mondá Mihók mama.

— Bizonyosan elcsavarog az utcán a haszon-talan, — toldotta meg Evike. — De meg is huzom a fülét, ha hazajön!

Letelepedtek az asztal köré s várakoztak.

— Ne tálaljam be a levest? — kérde Mihók mama, akit igen aggasztott, hogy szétfő a levesben a tészta s ez csorbát talál ejteni háziasszonyi tekintélyén.

— Várjunk még egy keveset, — ajánlotta Mihók tata. — Szeretem, ha valamennyien együtt vagyunk az ebédnél.

— De Evike nagyon éhes, — próbálkozott Mihók mama.

— O, én várhatok, — tiltakozott Evike. — Hiszen ettem egy nagy karéj zsíros kenyeret. Miattam el is maradhat az ebéd.

— Na, tessék! — bosszankodott a gazdasszony. — Megmondtam előre! Nem is kapsz máskor ebéd előtt egy falatot sem!

— Ne veszekedjete! — vágott közbe Mihók tata, aki őrködő szemmel vigyázott a házibékére.

A családfő beavatkozására elhallgatott Mihók mama, mert igen nagy tekintélye volt a férfinak a

háznál. Szótlanul várakoztak tehát tovább Miskára, de a fali óra már félegyet jelzett s még mindig nem érkezett meg.

— Hol kószálhat az a gyerek? — türelmetlenkedett most már Mihók tata is. — De megnadrágolom, ha hazajön.

— Bizonyára dolga van, — vette védelmébe Evike, aki nagyon szerette egyetlen öccsét s akárhányszor megmentette már az atyai szigortól. — Talán elküldötte valamelyik tanárja, vagy kimentek növényt gyűjteni. Majd meghalljuk, ha hazajön.

— Egészen szétfő a levestészta — sopánkodott Mihók mama. — Ha tudom, hogy ily sokáig kell várakozni, nem főztem volna be.

— No, ha a levestészta van veszélyben, — jelentette ki a családfő — akkor nem várunk tovább! Tálalj asszony!

Mihók mama, mint a gummilapda ugrott fel s már is hozta a párolgó levest. A tálát letette az asztal közepére s kellő komolysággal szétkanalazta tartalmát a tányérokra.

Aztán hozzáláttak az evéshez. Lassan, kényelmesen fogyasztották az arany-szinű, illatos levest, mert remélték, hogy Miska közben megérkezik s utoléri őket az étkezésben.

De elfogyasztották a levest, az óra egyet ütött s Miska még nem érkezett meg...

kószáló pandurokat, rabókat, valamelyik tisztásra. Itt aztán száraz rőzséből magas máglyát raktak s meggyújtották. A kabátok alól pedig előkerültek a játék közben „szerzett” kukoricacsövek s pár perc múlva vigan pattogott a hosszú nyársra tűzdelt kukorica-cső és orrcsiklandozó illata szétterjedt... Mihók Miska nagyszerűen értett a kukoricásütéshez, a többiek is tőle tanulták meg, hogy mikor kell kihuzni a parázsból a kukoricát. Micsoda felséges eledel volt ez! A friss levegőn töltött fárasztó délután megnövelte étvágyukat s jóízű csámcsogással rágcsalták a ropogós, piros szemeket. A király asztalánál sem fogyaszthatják ily étvággyal a százszakács főzte százféle eledelt!

Már hangosan cirpeltek a bokrokban rejtőző tücskök s javában állott a béka-koncert, amikor végre hazafelé indultak a sejtelmes suhogású fűbokrok között...

... Mihók és Lakatos ott állottak a Tiszaparton. Tekintetük révedezve járta a szemben lévő szandai rét végtelenségeit s képzeletben felmentek a folyómentén a régi, kedvelt helyekig, aztán lesiklottak az óriás szunyogokként bugó, zümmögő fűrésztelepekig. A Tisza közepén széles, hosszú tutaj uszott. Elmerengve nézték a tutaj elején félig meztelen, barnára sült testü ruthént, amint állva, hosszú evezőjével óriás köröket irt s elandalodtak az evező-lapátról visszahulló viz-cseppek gyémántosan gyöngyöző játékán... Oly szép volt mindez, hogy szívükbe belemarkolt a fájdalom a gyönyörtől. Bár ismertek minden hullámot, minden parti bokrot, sást, fűszalat; bár mindennapi dolog volt a tutaj is a Tiszán, mégis annyi édes, izgató titokzatosság volt mindebben. Honnan jönnek és hová mennek e hallgató habok?... Honnan jön az az idegen nyelvű és öltözetű ember a tutajon?

**ÖCSIKE KÖNYVE**

a „nadseliű“ gondolatok első sorozata

IRTA: BENEDEK ELEK.
Csinos kemény kötésben ára 35 Lei.

Megrendelhető a kiadóhivatalban Szatmáron.

**A Cimbora azt üzeni:****Ha finom
cukorkát
akartok:****kérjete Melissát****Eredeti Wolfner****gépszijak**

minden méretben

kaphatókBRAUN és LÁSZLÓ vaskereskedésében,
Szatmár, Piata Victoriei (volt Deák-tér) 9.**A Szatmári Leszámitoló- és Kereskedelmi Bank r.-t.**

Alaptőke 10 millió leu. — Tartaléktőke 1 millió leu. — Takarékbetét állomány 46 millió leu.

Bármely összeg erejéig fizetéseket vállal:Bukarestben és bárhová LEUBAN, Bécsen keresztül bárhová OSZTRÁK
KORONÁBAN, Prágán keresztül bárhová CSEH KORONÁBAN, Berlinen
keresztül bárhová MÁRKÁBAN, Fiumén keresztül bárhová LIRÁBAN,
Budapesten keresztül bárhová MAGYAR KORONÁBAN.

Vesz és elad mindennemű idegen pénzeket és amerikai chequeket bevált.

Kölcsönöket legelőnyösebben folyósít.

A Generala bukaresti biztosító társaság, valamint az Assicurazioni Generali triesti biztosító társaság főgynöksége.

Betéteket könyvecskére és folyószámlára gyümölcsösztetésre elfogad
és azokat kívánatra azonnal bármikor visszaad.**Füük!****Lányok!****A Cimborát****olvassátok,****szeressétek,****terjesszétek!**Aki elő akar fizetni a Cimborára, az írjon egy levelező-lapot Szatmárra, a
Cimbora kiadóhivatalának címezve és a következő vasárnap már kezében a lap.**A lap egy negyedévre negyven leuért jár.****Felolós szerkesztő: Dénes Sándor.****Kiadó a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó r.-t. Szatmár.**
A szerkesztőségnek szóló levelek, rejtvény megfejtések és
közlésre szánt kéziratok Benedek Elek címére, Kisbaczon,
u. p. Nagybaczon, Háromszék-m. küldendők.